

Politik til forebyggelse og tidlig opsporing af vold og seksuelle overgreb mod børn og unge på anbringelsessteder

En nedskreven politik er med til at sikre og fastholde, at forebyggelse og tidlig opsporing af vold og seksuelle overgreb mod børn og unge, er en del af den daglige pædagogiske praksis på jeres anbringelsessted.

En undersøgelse blandt danske døgninstitutioner viser, at langt de fleste anbringelsessteder på et tidspunkt har modtaget børn, som inden anbringelsen har været udsat for seksuelle overgreb, der ikke har været afdækket. Flere institutioner har desuden oplevet, at børn og unge udsættes for seksuelle overgreb under anbringelsen. Det drejer sig både om børn og unge, der begår overgreb mod hinanden på institutionen, og om anbragte børn eller unge der bliver udsat for overgreb af personer, som de møder i skolen, under fritidsaktiviteter eller hos familiemedlemmer på hjemme-besøg.¹

For børn og unge, der er anbragt på socialpædagogiske opholdssteder og familiepleje viser undersøgelser ligeledes en øget risiko for, at de har været udsat for seksuelle overgreb før eller under anbringelsen.² Selv om det er sjældent, forekommer det, at børn og unge udsættes for overgreb af voksne på anbringelsesstedet.

Vold mod børn er ligeledes en risikofaktor, man skal være opmærksom på. Således viste en undersøgelse fra 2010, at 20 % af de elever i 8. klasser, der deltog i undersøgelsen, indenfor det sidste år havde været udsat for vold mindst én gang fra deres nærmeste omsorgspersoner.³

Resultaterne fra denne undersøgelse kræver en væsentlig opmærksomhed på landets anbringelsessteder, og at anbringelsessteder mere målrettet medvirker til at forebygge, at vold og seksuelle overgreb forekommer, mens barnet/den unge er anbragt.

Fokus skal være på at styrke den tidlige opsporing, så børn og unge, som har oplevet vold eller seksuelle overgreb før de anbringes eller oplever det under anbringelsen, får den hjælp, de har brug for. Hvordan I konkret kan udarbejde en politik på området, og hvilke trin processen indeholder, kan I finde inspiration til her.

Nedenstående punkter er en liste over, hvad en skriftlig politik til forebyggelse og tidlig opsporing kan indeholde. I kan bruge den som inspiration eller som skabelon til, hvordan I vil strukturere jeres nedskrevne politik:

1. Anbringelsesstedets værdigrundlag som baggrund for politikken
2. Formål med politikken
3. Målgruppe
4. Definitioner af seksualitet, seksuelle overgreb og vold

¹ Mehlbye, Jill (2006): "Seksuelle overgreb på børn og unge på døgninstitution – omfang og indsats". AKF

² SISO, Socialstyrelsen (2007): "Seksuelle overgreb mod børn og unge anbragt uden for hjemmet eller i aflastning".

³ Korzen, Sara, Liv Fisker og Helene Oldrup (2010) "Vold mod unge i Danmark". Delrapport 2 af 3 i projekt om vold mod børn og unge i Danmark. SFI

5. Faglig viden om tilgange til børn og unges seksualitet, og de konsekvenser vold og seksuelle overgreb har for børn.
6. Forebyggelse af vold og seksuelle overgreb mod børn og unge
7. Opsporing af vold og seksuelle overgreb mod børn og unge
8. Strategi for implementering og opfølgning
9. Inddragelse af børn, unge og forældre
10. Henvisning til relevante links og litteratur

1. Anbringelsesstedets værdigrundlag som baggrund for politikken

Værdigrundlag

Et væsentligt element i forebyggelsen og den tidlige opsporing af vold og seksuelle overgreb er en pædagogisk praksis, der hviler på et tydeligt og fælles værdigrundlag. Formulering af værdigrundlag og målsætninger medvirker til at synliggøre, hvilken tilgang og praksis, der kendetegner anbringelsesstedet.

Værdierne udtrykker, hvad anbringelsesstedet ser som god praksis i arbejdet med børn og unge. Værdierne afspejler også grundlæggende leveregler på anbringelsesstedet. Det er derfor vigtigt, at både børn, unge, medarbejdere, forældre og samarbejdspartnere har kendskab til værdierne.

En formuleret politik til forebyggelse og tidlig opsporing af vold og seksuelle overgreb mod børn og unge bør derfor tage afsæt i anbringelsesstedets værdigrundlag.

Beskriv kort i jeres politik, hvilke værdier/pædagogiske praksis, der kendetegner jeres anbringelsessted.

EKSEMPEL PÅ VÆRDIGRUNDLAG

Hvert enkelt barn og ung er et unikt menneske, der har krav på at få netop den kærlighed, omsorg, opmærksomhed, kontakt, opdragelse, stabilitet og behandling, der er afgørende for personlig udfoldelse, udvikling og sundhed.

Børnesyn

I beskrivelsen af jeres værdigrundlag ligger også implicit et børnesyn – en måde at anskue børn og unge på, og dermed det perspektiv I arbejder ud fra. Jeres børnesyn afspejler sig i den daglige praksis, og det er derfor væsentligt at få defineret og beskrevet, hvilket børnesyn der ligger bag jeres daglige pædagogiske arbejde.

EKSEMPEL PÅ BESKRIVELSEN AF BØRNESYN

Grundlæggende arbejder vi ud fra et barnefokus om, at barnet skal opleve sig set, hørt, forstået og beskyttet og opleve sammenhæng i sin tilværelse. Vi arbejder med et børneperspektiv, hvor vi opfatter børn som aktive og meningsskabende med medfødte kommunikative kompetencer. Vi forsøger at "se med barnets øjne", og "sætte os i barnets sted". I overført betydning, at vi sætter os ved siden af barnet og ser på, hvad der foregår i barnets hverdag, og hvordan det påvirker barnet. Det kan kun lade sig gøre ved aktivt at inddrage barnet.

Beskriv derfor også i jeres politik, hvilket børnesyn der ligger bag jeres værdigrundlag. Barnet/den unge har krav på og ret til:

- At kunne vise sine følelser, blive hørt og have ansvar tilpasset sit udviklingsniveau
- At blive mødt med respekt
- At blive beskyttet
- At der samarbejdes med forældre og andre nære relationer ud fra det enkelte barn og unges behov.

Værdier og forebyggelses samt opsporingsaktiviteter

Sidste del af denne proces handler om at få sat værdigrundlaget i relation til forebyggelse og tidlig opsporing af vold og seksuelle overgreb.

Beskriv derfor hvordan I mener, at forebyggelse og tidlig opsporing af vold og seksuelle overgreb kobler sig til jeres værdigrundlag. Her kan I evt. lave nogle eksempler på, hvordan overstående kan ses i praksis på jeres anbringelsessted.

2. Formål med politikken

Når I skal i gang med at formulere formålet med at have en politik til forebyggelse og tidlig opsporing af vold og seksuelle overgreb, er der en række spørgsmål, som det er vigtigt at få diskuteret som personalegruppe. Det drejer sig fx om at få beskrevet og begrundet:

- Hvorfor vi mener, at forebyggelse er en væsentlig del af det daglige pædagogiske arbejde?
- Hvorfor det er vigtigt med en tidlig opsporing af børn i mistrivsel?
- Hvorfor det er vigtigt med tydelige retningslinjer og procedurer, der kan skabe tryghed i håndteringen af sager med bekymring, mistanke eller viden om vold eller seksuelle overgreb?
- Hvorfor skal den daglige pædagogiske praksis være tydelig omkring grænser og generelt medvirke til at forebygge at børn og voksne udviser grænseoverskridende adfærd?
- Eksempel på formål med politik

Formålet med vores politik er dels, at sætte fokus på og skabe en kontinuerlig dialog om forebyggelse

og tidlig opsporing af vold og seksuelle overgreb mod børn og hermed forebygge, at børn udsættes for overgreb, mens de er anbragt.

Formålet er endvidere, at tydeliggøre og nedskrive retningslinjer ved bekymring eller mistanke om vold eller seksuelle overgreb mod børn og unge, og hvorledes der skal arbejdes fremadrettet med forebyggelse og tidlig opsporing.

Formålet er ligeledes at understøtte børnenes udvikling af en sund seksualitet.

3. Målgruppen

Det er væsentligt at få reflekteret over og beskrevet, hvem politikken retter sig imod, og hvem der er omfattet af politikken?

- Ansatte
- Børn/unge
- Forældre
- Andre

4. Definition af seksualitet, seksuelle overgreb og vold

For at kunne observere og reagere på bekymring, mistanke eller viden om overgreb, er det nødvendigt at fagfolk har taget stilling til, hvilke definitioner af vold og seksuelle overgreb mod børn og unge, man anvender i det pædagogiske arbejde, og som derfor også skal nedskrives i politikken.

Definitionerne har betydning for og sætter rammen for, hvordan I arbejder med forebyggelse, opsporing og håndtering af seksuelle overgreb og vold.

Det er vigtigt med en definition af seksualitet, for at kunne spejle hvorledes man som fagperson understøtter barnets eller den unges udvikling af en sund seksualitet. Men også for at kunne observere og reagere på en mulig bekymrende seksuel adfærd.

Seksualitet, seksuelle overgreb og vold kan defineres på følgende måde:

DEFINITION AF SEKSUALITET

Seksualitet er en integreret del af ethvert menneskes personlighed. Den er et basalt behov, og et aspekt af det at være menneske, som ikke kan adskilles fra andre aspekter i livet. Seksualitet er ikke synonymt med samleje. Det handler ikke om, hvorvidt vi har orgasme eller ej, og endelig er det ikke summen af vort erotiske liv. Dette kan være en del af vor seksualitet, men behøver ikke at være det. Seksualitet er så meget mere. Det er, hvad der driver os til at søge kærlighed, varme, og intimitet. Den bliver udtrykt i den måde, vi føler, bevæger os på, rører ved og bliver rørt ved. Det er ligeså meget dette at være sensuel, som at være seksuel. Seksualitet har indflydelse på vore tanker, følelser, handlinger og samhandlinger og derved på vor mentale og fysiske helse. Og da helse er en fundamental menneskeret, så må også seksuel helse være en basal menneskeret.

*T. Langfeldt & M. Porter: Sexuality and family planning.
Report of a consultation and research findings. WHO 8*

DEFINITION AF SEKSUELLE OVERGREB

- Den voksne udnytter barnets tillid
- Det seksuelle overgreb krænker barnets integritet.
- Det er en handling, som barnet ikke kan forstå eller misforstår, og som barnet ikke er modent til at give samtykke til.
- Det seksuelle overgreb er udtryk for den voksnes behov og på den voksnes betingelser, eller et udtryk for børn og unge, der udsætter andre børn og unge for seksuelt grænseoverskridende adfærd.
- Det er en handling, som overskrider samfundets lovgivning og den almindelige moral .

Kilde: SISO, Inspireret af Henry C. Kempe (1978): "Sexual Abuse, Another Hidden Pediatric Problem".
The 1977 C. Anderson Aldrich Lecture. Pediatrics Vol. 62. No. 3. September.

DEFINITION AF VOLD

Vold er en handling eller trussel, der uanset formålet kan krænke en anden persons integritet, eller som skræmmer, smerter eller skader personen – uanset om personen er et barn eller en voksen. Volden kan have samme effekt på andre personer, der overværer eller overhører handlingen. Volden kan både være en bevidst handling eller en handling, der sker i affekt. Handlingen overskrider endvidere samfundets love og normer.

Uanset typen af vold, der begås mod et barn, så er der tale om, at barnet udsættes for en adfærd fra forældrene eller andre omsorgsgivere, som er ødelæggende for, eller forhindrer udviklingen af et positivt selvbillede hos barnet. Enhver form for vold bringer barnets udvikling og sundhed i fare.

Socialstyrelsen

5. Faglig viden om tilgange til børn og unges seksualitet, og konsekvenser af vold og seksuelle overgreb

På anbringelsessteder er en af de væsentligste opgaver, at være med til at understøtte børn og unge i en sund og god udvikling - både helt generelt, men også i forhold til deres seksualitet.

Derfor er det centralt, at der i faggruppen er en stor faglig viden om konsekvenserne af et seksuelt overgreb samt, hvordan det kan påvirke barnet eller den unges udvikling, således at man kan hjælpe og støtte dem, der er på vej til at udvikle en bekymrende seksualitet.

I jeres politik til forebyggelse og tidlig opsporing er det derfor væsentligt, at beskrive jeres pædagogiske indsatser og metoder til at understøtte den sunde og positive seksualitet. Har I for eksempel samtaler med børnene/de unge om seksualitet og følelser? Har I fokus på det at sætte ord på følelser, om hvad der er omsorg, og hvad der er grænseoverskridende adfærd? Tilbyder I seksualundervisning og viden om prævention, graviditet og puberteten? Det er også vigtigt at få skrevet ind i politikken, hvordan I arbejder mere konkret med børnene eller de unge i forhold til gode og dårlige følelser, gode og dårlige hemmeligheder, lyst og ulyst, konfliktløsning, gode/dårlige relationer/kærester osv.

Når man arbejder med sårbare og udsatte børn og unge, er det vigtigt at sikre, at de har grundlæggende kendskab til deres rettigheder. De skal vide, hvor de kan henvende sig, hvis de oplever vold eller seksuelle overgreb, og hvordan de får den nødvendige hjælp.

Når vi taler om børn, der vokser op med vold som en tilbagevendende del af deres liv, og hvor volden bliver begået af mor eller far, enten rette mod barnet eller mod den anden voksne, så er der risiko for, at barnet får udviklingstraumer. Volden har således konsekvenser for barnets sunde personlighedsudvikling, og det er derfor vigtigt, at der bliver givet den rette hjælp til de børn og unge, der har vold som en del af deres familiehistorie.¹

6. Forebyggelse af vold og seksuelle overgreb mod børn og unge.

Når man skal arbejde med forebyggelse af vold og seksuelle overgreb mod børn og unge, forudsætter det viden om de forskellige former for overgreb, der skal forebygges.

Det forudsætter også en viden om grooming, hvilket er den proces, hvor krænke anvender manipulation, løgne, smiger og ros, samt påfører ansvar og skyldfølelse, for derigennem at få barnet eller den unge til at medvirke i seksuelle aktiviteter, der skal tilfredsstille krænkeren². Den gode, faglige forebyggelse kræver desuden viden om børn og unge med en seksuelt bekymrende eller krænkende adfærd, samt om de forskellige barrierer og den tvivl, man som fagperson ofte vil opleve i netop sager, der handler om vold og seksuelle overgreb.

En god måde at starte processen når I skal i gang med at formulere jeres tilgang til forebyggelse af vold og seksuelle overgreb, kunne derfor være at igangsætte en brainstorm. Her oplistes hvilke forebyggende indsatser/ aktiviteter I har på institutionen. Nedskriv alle de områder i jeres dagligdag, struktur og praksis, der indeholder indsatser, tiltag eller aktiviteter, der kan relateres til arbejdet med forebyggelse af vold og seksuelle overgreb mod børn og unge. Det kunne for eksempel være:

- Rammer for samvær
- Accepterede/uaccepterede samværsformer og kommunikation
- En særlig opmærksomhed på grænser mellem mennesker
- Et særligt fokus på barnets fortællinger og sindstilstand
- Tema og undervisningsforløb om kærlighed, grænser og seksualitet for både børn og de unge
- Fokus på børns rettigheder
- Viden om børns reaktioner og håndtering af følelser/negative stemninger osv.
- Ret til og grænser for privatliv

¹ Janne Østergaard Hagelquist (2012) "Mentalisering i mødet med udsatte børn". Hans Reitzels Forlag
² Finkelhor, David (1984) "Child Sexual Abuse: New Theory and Research" Free Press

Gennemgå herefter listen kritisk med den viden I har om børn og unge, som enten er i risiko for eller muligvis har været udsat for vold og seksuelle overgreb. Til brug for dette arbejde kan I tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

1. Vurder om de nuværende indsatser/aktiviteter er meningsfulde i relation til forebyggelse af vold og seksuelle overgreb.
2. Vurder også om de nuværende indsatser/aktiviteter er tilstrækkelige, eller om der er andet/mere, der skal udfoldes.
3. I kunne også kigge nærmere på, hvordan I vil definere forebyggelse – og dermed mere specifikt, hvad der skal forebygges?
 - » Hvad er det vi vil forhindre, børn/unge udsættes for? Og hvordan gør vi det?
 - » Hvad gør vi for at støtte børn/unges udvikling af personlig integritet, og hvad kan forhindre eller udfordre en positiv udvikling?
 - » Hvordan skabes de bedste vilkår for barnets/den unges udvikling i relationen mellem barn/ung og voksen og imellem børn/de unge indbyrdes?

Grooming

Grooming er betegnelsen for den grænsenedbrydningsproces, hvor en voksen krænker bearbejder, overtaler, forfører og manipulerer et barn eller en ung til at medvirke i seksuelle aktiviteter. Der er tale om en proces, hvor krænkeren gradvist opbygger en relation. En relation, som senere gør det muligt at udsætte barnet for et seksuelt overgreb. Den gradvise manipulation og nedbrydning af barnets grænser, der finder sted, kan være en langvarig og skjult proces – og kan ske både fysisk og på nettet via forskellige sociale medier.

Det er derfor vigtigt, at I som fagpersoner både har viden om groomingsprocesser, kan identificere disse og dermed arbejde forebyggende for at forhindre, at barnet/den unge udsættes for et seksuelt overgreb.

Barrierer hos børn og unge der kræver særlig opmærksomhed

Vold og seksuelle overgreb er omgæret af en række tabuer, der gør det vanskeligt for børn at fortælle, om det de er/har været udsat for. Det er derfor vigtigt, at I har viden om den tabuisering der eksisterer og samtidig er bevidste om, hvilke barrierer de udgør, ikke kun hos børn/unge, men også for fagpersoner.

Børn og unge skal ikke selv bære ansvaret for, at gøre opmærksom på de voldelige eller seksuelle overgreb de udsættes for. I det forebyggende arbejde, er I derfor også nødt til at reflektere og vurdere, hvordan I kan arbejde med at nedbryde tabuer og de (ubevidste) personlige barrierer, der kan være i spil hos jer selv.

Her kunne I for eksempel diskutere, hvordan I vil arbejde med at samtale med børn og unge, hvor I har en bekymring, mistanke eller direkte viden om mulig vold og seksuelle overgreb.

Tabuiseringen betyder, at børn og unge kan være præget af skyldfølelse og skam, eller have oplevet krav eller trusler om hemmeligholdelse, som gør det vanskeligt at turde fortælle, om det de har oplevet. Diskuter derfor også hvordan I arbejder med børnene/de unge om forskellen på gode og dårlige hemmeligheder.

Faglig viden og kompetenceudvikling

Når I diskuterer forebyggelse og indsatser på anbringelsesstedet, er det væsentligt, at I også tager stilling til, hvordan I vil sikre, at der både sker en vedligeholdelse og en løbende opkvalificering af de ansattes faglige viden om vold og seksuelle overgreb. I skal være opmærksomme på, hvordan et arbejde med så komplekse problemstillinger som vold og overgreb mod børn og unge også forudsætter et trygt arbejdsmiljø.

Det kræver ikke mindst vedligeholdelse og opkvalificering af faglig viden

Når I skal tage stilling til, hvordan I vil sikre og vedligeholde jeres viden på området, bør I tydeliggøre, hvem der har ansvaret for de forskellige forhold. Det kan eksempelvis være introduktion af politikken til nye medarbejdere, aftale med oplægsholder, dagsordensætte temaet på møder, osv. Husk at få det indskrevet under pkt. 8 i jeres politik, der handler om implementering og opfølgning.

Trygt arbejdsmiljø

Det faglige arbejde med forebyggelse og tidlig opsporing af vold og seksuelle overgreb, forudsætter et trygt arbejdsmiljø, hvor man kan tale åbent med hinanden om sin tvivl, overvejelser, bekymringer og mistanker. Det forudsætter en løbende, fælles dialog og drøftelse i personalegruppen, hvor man naturligt sætter erfaringer og viden i spil med hinanden, og hvor man som faggruppe er opsøgende og nysgerrig på ny viden, nye metoder til arbejdet med børnene og de unge.

Tag derfor også stilling til hvordan I kan sikre og udvikle et trygt arbejdsmiljø, der understøtter en faglig dialog og en faglig åbenhed.

7. Opsporing af børn og unge der kan være eller har været udsat for vold og seksuelle overgreb

Observante fagpersoner

Opsporing af børn og unge, der udsættes for eller har været udsat for vold og seksuelle overgreb, forudsætter observante fagpersoner, der har et grundigt kendskab til de forskellige former for overgreb som børn kan udsættes for. Fagpersonerne skal endvidere have en bred viden om de tegn og reaktioner som børn og unge kan udvise og som kan være et udtryk for at barnet udsættes for vold eller seksuelle overgreb.

Barneperspektivet og den sproglige opmærksomhed

Små børn vil ofte ikke vide, at de har været udsat for vold eller seksuelle overgreb. De kender ikke ordene for det, de har oplevet, og ved ikke at de har oplevet noget, som andre børn ikke oplever. Derfor kan de have svært ved at finde ord for, hvad de har oplevet. Store børn kan have større bevidsthed om, at de har oplevet noget, der er "forkert", og kan derfor opleve skam, være ramt af skyldfølelse og ensomhed. Dertil kommer at både børn og unge kan være ambivalente og loyale overfor den, der har begået overgrebet, og de kan derfor have udviklet en generel mistillid i forhold til om voksne vil og kan hjælpe.

Opsporing betyder derfor, at fagpersoner må have viden om det enkelte barns forudsætninger og evne til at kunne formulere sig på en måde, hvor den voksne også forstår dét, som barnet måske ikke selv forstår eller kan finde mening med. Som fagperson må man derfor altid bestræbe sig på at forstå det, barnet er i stand til at udtrykke, og bidrage til at barnet oplever sig set, hørt og forstået.

Mulige prøveballoner

Opsporing handler også om fagpersoner, der har viden om de barrierer børn og unge kan have, for at fortælle om den vold eller de seksuelle overgreb, de kan være udsat for. Derfor må fagpersoner udvikle en særlig opmærksomhed og lydhørhed i forhold til eventuelle ”prøveballoner” fra børn og unge, hvor de forsøger at invitere til en samtale om overgrebene, og hvor de samtidig tester, om de voksne kan holde til at høre, hvad de tumler med.

Fagpersoners dialogkompetencer

Opsporing af vold og seksuelle overgreb mod børn og unge sker typisk gradvist og gennem flere faser. Grundlæggende handler det om, at man stiller sig til rådighed for børnene eller de unge, og med troværdighed og nærvær signalerer, at her er en voksen, man kan stole på vil hjælpe en, som man kan betro sig til, og som kan rumme at høre en hemmelighed. Opsporing handler også om børn og unge, der er afhængige af fagpersoner, som tager initiativ til samtaler med børn om ”det der fylder mest”, og som reagerer på adfærdsændringer hos et barn eller ung. Når der arbejdes med opsporing skal I derfor være opmærksomme på jeres skærpede underretningspligt.

At arbejde med opsporing i relation til jeres politik handler derfor om at sætte fokus på de faglige kompetencer, der skal styrkes og udvikles hos de ansatte, således at I bedst muligt kan medvirke til at opspore de børn og unge, der kan være/har været udsat for vold og seksuelle overgreb. Dernæst er det vigtigt, at I med den viden og særlige faglighed, får diskuteret og reflekterer over, hvordan I på anbringelsesstedet vil arbejde med at styrke barnets kompetencer til at fortælle om eventuelle overgreb ved hjælp af forskellige strukturelle og metodiske tilgange.

Fagligheden i forhold til opsporing handler også om at have et fælles sprog, hvormed man kan tale med børn, unge og kollegaer om vold og seksualitet og overgreb. Et fælles sprog forudsætter kontinuerlig faglig dialog i personalegruppen og dermed også plads til erfaringsudvekslinger og spørgsmål, om det man undrer sig over, hvilket kan bidrage yderligere til en styrket opsporing. I bør derfor drøfte følgende:

- Hvordan taler vi med børnene eller de unge om vold og seksuelle overgreb?
- Hvordan taler vi om seksualitet?
- Hvordan taler vi om vold mod børn og unge?
- Hvilke ord vælger vi, når vi taler om seksualitet med børn og unge?
- Er vi enige om det ordvalg?

Gentag eventuelt processen med en brainstorm. Her oplister I, hvordan I arbejder med at opspore børn og unge, der har oplevet eller bliver udsat for vold og seksuelle overgreb.

Gennemgå derefter listen kritisk med den viden I har, om hvad der forudsættes for at kunne opspore børn, der har oplevet eller oplever vold og seksuelle overgreb. Til brug for dette arbejde kan I tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Vurder om de nuværende indsatser og aktiviteter er meningsfulde i relation til opsporing af børn og unge, der er eller har været udsat for vold og seksuelle overgreb.
- Vurder også om de nuværende indsatser og aktiviteter er tilstrækkelige, eller om der er andet eller mere, der skal udfoldes.
- Diskuter hvordan I forholder jer til de forskellige punkter, der er beskrevet nedenfor:

- » Har vi den nødvendige opmærksomhed på børn og unges tegn og reaktioner – og på deres prøveballoner?
- » Har vi de nødvendige dialogkompetencer til at initiere samtaler med børn og unge om følelsesmæssigt vanskelige forhold som vold og seksuelle overgreb?
- » Hvordan styrker I barnets eller den unges kompetencer til at fortælle om svære forhold?

Nedskriv herefter hvordan I arbejder fagligt med opsporing af børn og unge, der har været udsat for vold eller udsat for seksuelle overgreb. Beskriv også hvilke overvejelser I gør jer for arbejdet på kort sigt og på længere sigt. Her vil det være fint, hvis I samtidig fik planlagt, hvordan I vil arbejde med opfølgning og implementering af dette område og fik dette med under det næste punkt(8) i jeres politik.

8. Strategi for implementering og opfølgning

For at en implementeringsproces skal fungere optimalt, er det vigtigt at have fokus på ledelse, organisering og medarbejdere. Ledelsen skal sikre fokus på og ressourcer til arbejdet, så der udvikles en understøttende organisering for medarbejderne. Ledelsen skal beslutte og godkende kompetenceudvikling til medarbejdere, så de kan opkvalificere sig på området og anvende politik til forebyggelse og tidlig opsporing i deres praksis samt jeres lokale beredskab. Organiseringen skal endvidere sikre opfølgning, så der kan træffes beslutning om evt. behov for justering og tilpasning af politikken til forebyggelse og tidlig opsporing af vold og seksuelle overgreb samt af jeres beredskab.

Hvordan sikrer I, at der løbende er fokus på at implementere og justere politikken?

- Har I nedsat et implementeringsteam?
- Hvordan sikres det, at politikken bliver et aktivt redskab i hverdagen?
 - » Hvem introducerer nye medarbejdere til politikken?
 - » Har I fastsat hvor ofte og i hvilket regi, I vil drøfte politikken?
 - » Hvordan understøtter I en åben og dialogorienteret tilgang i det daglige arbejde?

Beskriv i politikken, hvordan I vil sikre, at I implementerer og følger op på politikken og det forebyggende arbejde.

9. Inddragelse af børn, unge og forældre

Da politikken omhandler forebyggelse af overgreb mod børn og unge, kan det være relevant, at børnene/de unge inddrages i dele af politikken og at deres forældre/ værger også orienteres eller endda inddrages.

Beskriv i politikken:

- På hvilken måde og i hvilket omfang, vil I inddrage børnene og de unge i politikken?
- Hvornår og på hvilken måde skal forældrene informeres?
- Skal forældrene inviteres til dialog?

10. Henvisning til relevant links

Skriv ind i politikken, hvor man som medarbejder og leder finder mere viden om vold og seksuelle overgreb. Det kan eksempelvis være:

- www.socialstyrelsen.dk/born/overgreb
- www.vidensportal.dk
- www.forebygovergreb.dk
- www.redbarnet.dk
- [Indsæt henvisninger, der er relevante for jeres anbringelsessted]

